

ských korunách ihned splatné. Neplatila-li žalovaná ihned dle úmluvy a odvolávala-li se na okolnosti, o nichž nebylo řeči při uzavření smlouvy, jednala o své vůli; opouštějíc smluvní základnu a odchyľujíc se od ní, činila tak na svůj účet, nikoli na účet žalující. To platí zejména o opatřování si dovozního povolení. Významným je v tomto směru dopis žalované firmy z 19. listopadu 1919, v němž prostě žalující firmě sděluje, že přes urgenci neobdržela vývozního povolení, ukazuje na nemilý případ s jistou curyšskou firmou, jež jí dodala méněcenný materiál, a uvádí dále, že následkem tohoto případu nemůže zaslati celou fakturovanou částku předem a jest ochotna T-ovi dát k dispozici částku 60.000 Kč na kontě banky U. po obdržení dovozního povolení, zbytkovou částku že si může vyzvednouti u této banky po dojití zboží a jeho bezvadném přijetí. Tím osvětlila sama svoje protismluvní stanovisko s dostatek a dala na jevo, oč jí v pravdě jde. V dopise ze dne 31. října 1919 uvádí také toliko, že potřebuje fakturu k získání dovozního povolení, že zboží může býti zasláno jen s dovozním povolením. Za tohoto stavu věci odpadá potřeba jakéhokoli dalšího dokazování a nelze důvodně mluvíti o neúplnosti řízení, ježto vše, co ku spolehlivému rozhodnutí potřebí, bylo zjištěno. Jako rozhodný den byl vzat den 10. prosince 1919. Odvolací soud schválil toto zjištění, odůvodniv je ještě zvlášť přiměřeně, opřev se o průvodní výsledky. Vycházel-li tedy odvolací soud na podkladě svého právního stanoviska z kursu platného tohoto dne, nelze mluvíti důvodně o odporu se spisy ve smyslu zákona. Usuzuje-li odvolací soud, že nelze přikládati smlouvě jiného smyslu, než že měla žalovaná složit kupní cenu v československé měně toho dne, v který bylo zboží odevzdáno firmě k expedici, vykládá tím s právního hlediska smlouvu a není tu rozporu s určením dne, rozhodného na podkladě právního stanoviska, nastalého následkem neplacení dle původního ujednání. Má-li odvolací soud za to, že jest žalovaná povinna dle §§ 1295 a 1334 obč. zák. nahraditi žalující škodu, jež jí vzešla tím, že byla žalovaná v prodlení s placením, vyslovuje právní názor a není tu odporu se spisy; žalovaná čítá sama úroky z prodlení, odvolávajíc se na § 1333, 1334 obč. zák. Tento právní názor jest úplně správným. Žalovaná byla v prodlení s placením, odchýlivši se od původního ujednání a musí nahraditi škodu. Nestačí nahraditi úroky, jež předpokládají normální poměry, nýbrž i škodu ze změny kursu. Nemůže tedy býti více rozhodným kurs původně stanovený, jenž předpokládal okamžité placení. Že fakturovanou částku bylo dle kursu v den odevzdání zboží přepočísti v československých korunách, doznává žalovaná sama. Pro přepočtení byl však, jak správně dovozeno, rozhodným kurs shora uvedený (10. prosince 1919). Jinak se odkazuje ku správnému odůvodnění napadeného rozsudku, jež souhlasí se zákonem a stavem věci a jehož správnost nebyla vyvrácena vývody dovolání ani v neimenším.

Čis. 1902.

Obrana zkrácení přes polovici ceny není o sobě vyloučena tím, že smluvník jest obchodníkem, nýbrž teprve tím, že právní jednání jest obchodem.

(Rozh. ze dne 10. října 1922, Rv I 108/22.)

Žalobce koupil od žalovaného motocykl za 5500 K a zaplatil kupní cenu. Žalobě o vrácení kupní ceny procesní soud první stolice vyhověl, zjistiv, že tu šlo o zkrácení přes polovici ceny. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Soud první stolice uznal žalobní nárok odůvodněným proto, že tu jde o zkrácení přes polovici ceny, avšak neprávem. V tom směru dlužno uvážit, že žalobce již v žalobě označuje žalovaného jako obchodníka a podobně označuje se i žalovaný v odpovědi na žalobu, pak v kor. lístku ve stampiglii, doplněné připsáním slova »stroje« za obchodníka stroji. Ježto v tomto případě jde o prodej motocyklu — tedy stroje — žalovaným žalobci, platí tu ustanovení čl. 271 obch. zák. a dlužno prodej stroje toho pokládati za obchod na straně žalovaného. Následkem toho platí dle čl. 277 obch. zák. při této smlouvě kupní ustanovení čtvrté knihy obch. zák. ohledně obou smluvníků a jest tedy námitka zkrácení přes polovici ceny vůbec vyloučena (čl. 286 obch. zák.). Poukazování žalovaného v odvolání na to, že není námitka § 934 obč. zák. přípustna proto, že jest obchodníkem, není novotou, vždyť, jak shora uvedeno, skutkové okolnosti v tom směru byly již před soudem první stolice uvedeny a bylo k nim při rozhodování sporu též příslušným způsobem přihlédnouti. Není tedy náhled soudu první stolice o oprávněnosti námítky dle § 934 obč. zák. správným a musila námitka ta býti zamítnuta.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Pokud poukazuje dovolatel na § 482 c. ř. s. a tím chce odůvodnit, že obrana žalovaného v odvolání, že jest obchodníkem a že tu platí čl. 286 obch. zák., jest novotou, nelze tento názor sdílet. Vždyť, uváděl-li žalobce již v žalobě, že jest žalovaný obchodníkem, měl soud první stolice otázku zkrácení nad polovici i po této stránce zkoumat, a, neučinil-li tak, jest výtka tohoto nedostatku zajisté přípustnou obranou, čelící v první řadě proti právnímu posouzení při řešení této otázky. Jelikož pak k správnému řešení této otázky jest nezbytně třeba dalšího šetření, zda tu jde vůbec o obchod, ježto jen pak ona námitka dle čl. 286 obch. zák. jest vyloučena — mohl právě v tomto směru poukazem na svou kvalitu jako obchodníka vytýkati žalovaný kusost řízení. Naproti tomu však jest dovolateli přisvědčiti, že odvolací soud posoudil věc nesprávně. Nestačilo jedině, jak učinila první stolice, bez zřetele na označení žalovaného obchodníkem dáti námitce zkrácení pod polovici pravé ceny místo, nýbrž bylo na soudu, aby se s touto otázkou zabýval i v tom ohledu, zda lze této námítky použití i když žalobce sám ve své žalobě uvádí, že jest žalovaný obchodníkem. Prvý soud ponechal tuto otázku stranou, a odvolací soud spokojiv se označením žalovaného jako obchodníka a dopisnicí, kde žalovaný do podpisu stampilkou vepsal slovo »stroje«, dovozoval z toho, že jest žalovaný obchodníkem stroji a smlouva, o níž ve sporu jde, obchodem dle čl. 274 obch. zák. Leč pro tento závěr neměl odvolací soud v přednesu stran žádného podkladu. I kdyby bylo možno, ač to při jednání nebylo vzato na přetřes, považovati za nesporné, že žalovaný jest obchodníkem, když nejen sám si vlastnost tu připisuje

(v rubru odpovědi na žalobu jakož i v odvolání), nýbrž také žalobce ho již v rubru žaloby jako obchodníka označuje, nelze přece ještě říci, že je obchodníkem stroji, neboť to, že v dopisnici vepsal do své adresy slovo »stroje«, jest jen jeho jednostranné udání, a ze spisů není viděti, že žalobce správnost udání toho doznal, nebyloť to vůbec vzato na přetřes: žalobce dopisnici tu předložil pouze na důkaz, že nabídka učiněna byla bezzávazně, o správnosti slova, »stroje« se tím však nijak nevyjádřil. Nelze dále pominouti, ač nižší stolice o tom zjištění neučinily, že manželka při svém výsledku svědeckém udala, že je manželkou »strojníka«, za nějž se i žalovaný sám při svém výsledku vydával, a že manžel sporný stroj uvedl v chod v dílně svých rodičů, z čehož by se souditi dalo jen tolik, že pracuje jako strojník v dílně svých rodičů, což ho nečiní ještě vyrabitelem strojů na vlastní účet. Není-li tedy posud nic více zjištěno, než že žalovaný je obchodníkem, aniž se ví, v čem, a námitka zkrácení nad polovici dle čl. 286 obch. zák. vyloučena je jen, pak-li smlouva byla obchodem, není otázka vyloučení této námitky posud zralou k řešení, protože pouze z toho, že žalovaný je obchodníkem, nelze o sobě ještě nijak bezpečně usuzovati, že sporná smlouva je obchodem, neboť každý obchodník uzavírá i smlouvy neobchodní, a také sporná smlouva by obchodem nebyla, kdyby žalovaný byl na př. obchodníkem v koloniálním neb střižném nebo jakémkoliv jiném zboží, ale ne ve strojích, a prodej stroje nestal se v komisi. Dle stavu věci mohl by to býti, když kúpen stroj individuálně určený a nejde tedy o dodávku ve smyslu čl. 271 čís. 2 obch. zák., obchod buď: dle čl. 272 čís. 3 neb posledního odstavce čl. 378 obch. zák., když by žalovaný buď byl komisionářem ve strojích anebo jakýmkoli jiným obchodníkem, avšak stroj sporný byl by prodal v komisi; dle čl. 273 obch. zák. obchod pomocný, měla-li obchodní živnost žalovaného předmětem právě stroje toho druhu, o jaký ve sporné smlouvě jde (motocykly) t. j. když by je na vlastní účet buď vyráběl (omezení obsahuje poslední odstavec cit. článku), aneb s nimi obchodoval t. j. kúpoval a prodával; dle čl. 274 obch. zák. obchodem pomocným, když by obchodní živnost žalovaného byla takového rázu, že by bylo pochybno, náleželi-li sporná smlouva k provozování této jeho živnosti, neboť pak ale to právě jen v pochybnosti, nikoli tedy bylo-li by nepochybně, že smlouva sporná k provozování živnosti té nenáleží, platila by domněnka, že smlouva obchodem jest. Jak vidno, jest třeba zjistiti, v čem obchodní živnost záleží, co žalovaný vyrábí a prodává, pokud se týče, kupuje a prodává.

Čís. 1903.

Splněním závazku k zapravení nedoplatku kupní ceny za nemovitost není, i když vložen byl na nemovitost, místo, kde se nemovitost nalézá, nýbrž platí tu ustanovení § 905 obč. zák.

Nedoplatek kupní ceny za nemovitost dlužno vyrovnati ve měně státu, ve kterém nemovitost se nachází.

(Rozh. ze dne 10. října 1922, Rv I 458/22.)

Smlouvou uzavřenou ve Vídni dne 17. června 1913 koupil František G., bydlící tehdy ve Vídni, od žalované dům v Písku v Čechách za